

Euroopan unionin
osarahoittama

Mansikka

OSALLISUUS
MAASEUTUVAIKUTUSTEN
ARVIOINNISSA
Käytännön kokemuksia

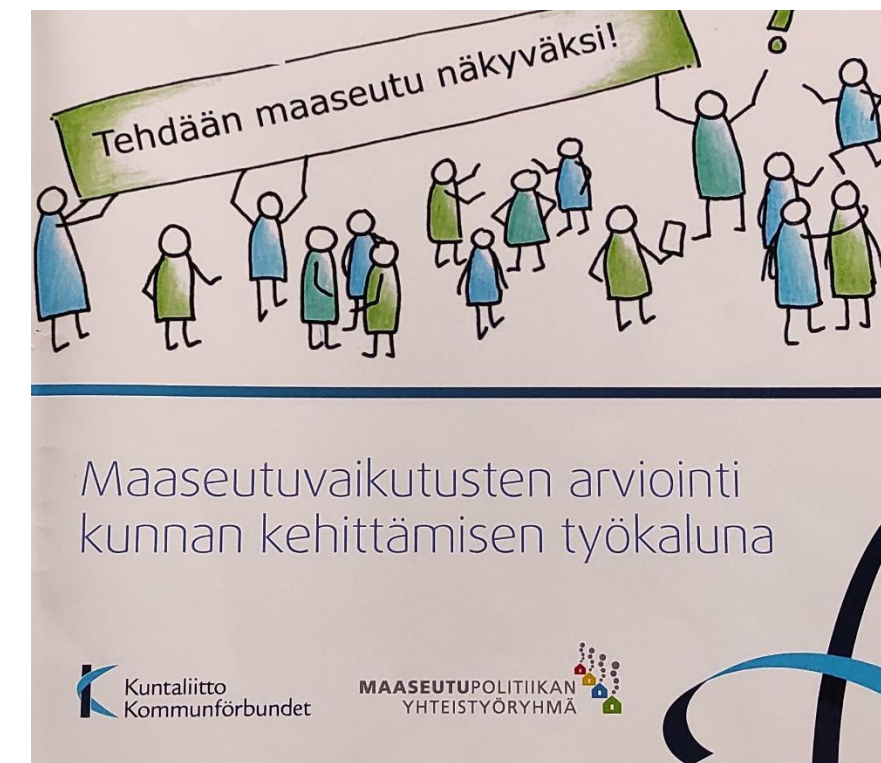

MIKSI TÄÄLLÄ TÄNÄÄN?

- MVA ja sen kehittäminen osana työtehtäviä 2012 - 2016
(Maaseutuvaikutusten arviointi kunnan kehittämisen työkaluna, painopisteenä osallisuus)
- Mukana neljässä arviointiprosessissa (10 kuntaa)
- Maaseutuvaikutusten arviointi-menetelmän käyttö, kokemukset ja vaikutukset Suomessa/Makova –hankkeen ohjausryhmä (1.5.2019–28.2.2022)
- Maaseudun kehittämistehtävät: yritys- ja yhdistystoiminta, eri sektoreiden välinen yhteistyö, palvelut, osallisuus (vuodesta 1997)
- Kunnan luottamustoimet 12 vuotta
- Nykyinen työ: maaseudun palvelut, asukkaiden hyvinvointi ja osallisuus – eri sektoreiden välinen kumppanuus

→ **MVA Rautalammilla SOTE-uudistuksen vaikutuksista v. 2024**

MVA:N HYÖDYT

- Tiedon saaminen ja hyödyntäminen – parhaat käytännöt
 - voidaan luoda paikalliset olosuhteet huomioivia ratkaisuja
 - hyvinvointialueiden sisällä erilaisia kuntia ja alueita (saavutettavuus/etäisyydet) – realiteettien tunnistaminen – **ASIAKASLÄHTÖISYYS PARANEE!!!**
- Lisää yhteistä näkemystä ja luottamusta
- Vähentää vastakkainasettelua
- Uudet näkökulmat ja ratkaisuvaihtoehdot
- Lisää osallisuutta → hyvinvointia
- Lisää ja vahvistaa myönteisiä vaikutuksia – vähentää ja ehkäisee kielteisiä
- Vaikuttavuus ja **kustannustehokkuus!!!!!!**

Euroopan unionin
osarahoittama

Mansikka

SOTE-UUDISTUKSEN
VAIKUTUKSIA
MAASEUDULLA –
CASE RAUTALAMPI

RAUTALAMPI

Mansikka

Rautalampi on harvaan asuttua ja ydinmaaseutua – maakunnan reuna-alue

Asukasluku 2938 vuonna 2024

Taajama-aste 48,6 % → asukkaista yli puolet haja-asutusalueella

65- vuotta täyttäneiden osuus 37,1 % väestöstä → haja-asutusalueella asuu heistä 35,9 % - eläkkeensaajia kokonaisuudessaan väestöstä lähes 50 %

Palvelutarve ja sairastavuus korkeita

Välimatkat kuntakeskuksesta Suonenjoelle 21 km ja Kuopioon 70 km → julkinen liikenne heikko tai haja-asutusalueelta ei ole lainkaan, taksien saatavuus heikko, paljon autottomia

Verkkoyhteydet paikoin todella huonot (puhelin ja netti)

MVA TYÖPAJA – TOUKOKUU 2024

- Pohjois-Savon HVA valmisteli päätösesitystä palveluverkkouudistuksesta
→ Rautalammilla päätettiin toteuttaa maaseutuvaikutusten arviointi
 - Työpajan järjestäjinä Rautalammin kunta, maaseutupolitiikan HYMY –verkosto/UEF (Mari Kattilakoski, Pasi Saukkonen), Kehittämisyhdistys Mansikka ry – tietolähteenä lisäksi maaseutupolitiikan TUUMA –verkosto/Vaasan yliopisto (Heli Siirilä)
 - ARVIOINNIN KOHTEENA:
HVA TOIMINNAN/TOIMENPITEIDEN SEKÄ PALVELUVERKKOSUUNNITELMAN
VAIKUTUKSET:
 - PAIKALLISEEN ELINVOIMAAN
 - PALVELUIHIN: SOTE, KUNTA, YRITYKSET, YHDISTYKSET
 - OSALLISUUTEEN
- TUOTOKSENA RAPORTTI, JOSSA SUOSITUKSIA JA RATKAISUEHDOTUKSIA

OSALLISTUJAT

Työpajaan osallistui kunnan viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä, yrittäjiä, yhdistystoimijoita sekä yksittäisiä asukkaita

Kutsu lähetettiin HVA:n luottamushenkilöille sekä viranhaltijajohdolle → **vain** aluehallituksen puheenjohtaja saapui paikalle

Työpajaa fasilitoivat Mansikka ry:n työntekijät sekä yksi alueen aluevaltuutettu

UEFin tutkijat olivat työpajassa tekemässä huomioita

HVA PÄÄTÖSESITYKSESTÄ 29.5.2024

OSA-AIKAINEN SOSIAALI- JA TERVEYSASEMA

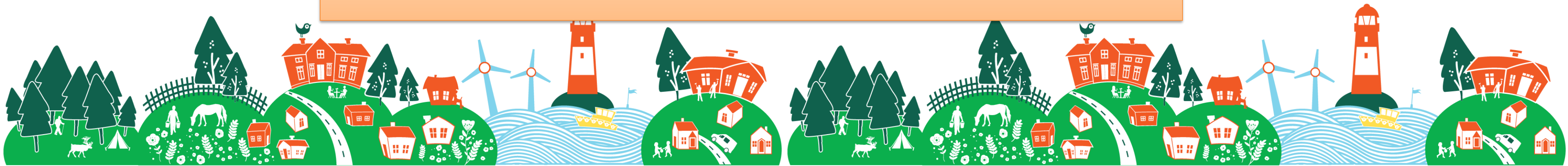
- Avoinna 1 – 5 päivää/viikko – ei välttämättä toimi nykyisellä terveysasemalla
- Useat palveluntuottajat käyttävät samoja tiloja
- Työntekijät tulevat muualta (sote-keskus tai laaja sote asema)

Palveluvalikoima

- Kiireettömiä ajanvarausvastaanottoja – osa etäpalveluna
- Osa-aikaisia näytteenottopalveluja ajanvarauksella
- Suun terv.huollon palveluja liikkuvina tai pop up
- Työikäisten sos.palveluja konsultaationa, perhe- ja vammaispalveluja, ikääntyneiden palveluja

Sote-asema täydentää kuntien, kolmannen sektorin ja yritysten tuottamia palveluja

Toimii mahdollisesti samoissa tiloissa kuntien, paikallisten järjestö-, seurakunta-ja yritystoimijoiden kanssa.

MIKSI OSALLISTAVA MVA?

LEADER

Mansikka

”Sote-asema täydentää kuntien, kolmannen sektorin ja yritysten tuottamia palveluja”

- HVAn päätösesityksestä puuttuu realismi ja paikallistuntemus: kunnissa ei ole resursseja ja sote-palvelujen tuottaminen ei kuulu enää kunnille, vapaaehtoisvoimin pienen kunnan toimijat eivät palveluja pysty tuottamaan – eri osapuolille voi löytyä oikea rooli MVAn kautta
- ✓ Riittävä ja oikea Tieto helpottaa päätösesitysten valmistelua ja päätösten tekemistä niin kunnissa kuin hyvinvointialueillakin
- ✓ Kustannustehokkuus syntyy vain paikallistuntemuksen kautta
- ✓ Viestinnän ja vuorovaikutuksen haasteita pystytään ratkaisemaan: monikanavaisuus ja –toimijuus – kaikki yhdessä!
- ✓ Ymmärrys haasteista auttaa kehittämään oikeanlaisia palveluja, esim. digipalvelut
- ✓ MVA on yksi hyödyllinen työkalu osallisuuden toteuttamiseen – osa HYTE-työtä!!!!

YHTEYSTIEDOT

Seija Korhonen

Puh. 050 5678 728

seija.korhonen@mansikkary.fi

www.mansikkary.fi

